

[ΕΛΛΑΔΑ](#) [#κατεψυγμένα_ωάρια](#) [#celebrities](#) [#Διάσημες_γυναίκες](#) [#Μητρότητα](#)

Η αλήθεια για τα κατεψυγμένα ωάρια των celebrities

Δεν συμβαίνει μόνο στο εξωτερικό αλλά και στην Ελλάδα Διάσημες γυναίκες μοιράζονται κάθε τόσο δημόσια την απόφασή τους να επενδύσουν στο μελλοντικό ενδεχόμενο της μητρότητας

Κώστας Μπουρούσης

21.06.2023, 15:41

Ζούμε στην εποχή της τοποθέτησης προϊόντος. Κάθε λογής επιδραστικοί προμοτάρουν, διαφημίζουν και προωθούν ό,τι έχει πρόχειρο ο καθένας. Ρούχα, κοσμήματα, καλλυντικά, είδη διατροφής, τη ζωάρα τους, συχνά ολόκληρο τον εαυτό τους ως το πλέον εμπορεύσιμο και προσοδοφόρο προϊόν που διαθέτουν. Μπορεί να μην είναι ακριβώς καλαίσθητο το να καμώνεσαι τον νέας κοπής πλασιέ που, αντί να χτυπά πόρτες, επαιτεί για likes και engagement, όμως σίγουρα δεν είναι καινούριο.

Τι γίνεται όμως όταν η τοποθέτηση προϊόντος αγγίζει απάτητες προηγουμένως κορυφές και έρχεται να αγγίξει -ακροθιγώς, για την ακρίβεια στο πόδι- κοινωνικά ζητήματα και να προβάλει επιστημονικές μεθόδους χωρίς συνταγή γιατρού, αλλά με τη βιωματική προτροπή του influencer του διπλανού account; Μπορεί, για παράδειγμα, να μην ήρθαν τα πάνω κάτω στον κόσμο όταν οι αδελφές Καρντάσιαν εξαπέλυσαν ομοβροντία υπέρ του contouring (βλ. εφαρμογή για κοψίματα στο μέικαπ), όμως η απόφαση τριών εξ αυτών, συγκεκριμένα της Κιμ, της Κόρντνεϊ και της Κλόε, να προχωρήσουν σε **κατάψυξη ωαρίων** και να μοιραστούν την πολύ προσωπική απόφασή τους στους χιλιοτραγουδισμένους διαύλους κοινωνικής δικτύωσής τους ενδεχομένως και να είχε ευρύτερο πολύ βαθύτερο αποτύπωμα.

Η Πάρις Χίλτον, για παράδειγμα, που έγινε μητέρα για πρώτη φορά πέρσι τον Φεβρουάριο μέσω παρένθετης κύησης έχει δηλώσει ότι η **Κιμ Καρντάσιαν** ήταν εκείνη που την προέτρεψε και τελικά την έπεισε να καταψύξει το γενετικό υλικό της. Πιθανότατα δεν ήταν η μόνη.

Ευρυδίκη Βαλαβάνη

Η κρυσταλλοποίηση ωαρίων, δηλαδή ένας επιστημονικός, ασφαλής, όπως λένε οι ειδικοί, και νόμιμος τρόπος παράτασης της περιόδου γονιμότητας μιας γυναίκας, είναι πλέον παντού. Στο Instagram, στις εξομολογητικές συνεντεύξεις των αναγνωρίσιμων γυναικών, πιθανότατα και στις καθημερινές συζητήσεις. Ακόμα και στις εσχαιές της Βαλκανικής, όπου είθισται τα trends και το hype να φτάνουν με χαρακτηριστική καθυστέρηση, στρατιές από διάσημες γυναίκες μοιράζονται κάθε τόσο δημόσια την απόφασή τους να επενδύσουν στο μελλοντικό ενδεχόμενο της μητρότητας.

Προχθές ήταν η Ευρυδίκη Βαλαβάνη που εξέθεσε τη σκέψη της να βάλει τα ωάρια της στον πάγο, λέγοντας ότι η εγκυμοσύνη και η μητρότητα είναι ζητήματα που της προκαλούν στρες. Τον προηγούμενο μήνα η **Δανάη Μπάρκα** δημοσίευε βήμα-βήμα τη διαδικασία της διέγερσης των ωοθηκών της για να προχωρήσει στη διαδικασία της ωοληψίας. Η **Ανθή Σαλαγκούδη**, η Μάγδα Τσέγκου, η Παναγιώτα Βλαντή, η **Ελεονώρα Μελέτη**, η Εβελυν Καζαντζόγλου, η Ελισάβετ Σπανού και βέβαια η Κατερίνα Καινούργιου έχουν καταθέσει τις δικές τους ιστορίες κρυσσυντήρησης.

Η τελευταία μάλιστα επεσήμανε ότι ήταν το δώρο που έκανε στον εαυτό της για το 2022, τη χρονιά δηλαδή που η 54χρονη σήμερα **Τζένιφερ Ανιστον**, μια γυναίκα η γονιμότητα της οποίας έγινε ουκ ολίγες φορές αντικείμενο σκανδαλοθηρικών εξωφύλλων, ομολογούσε σε συνέντευξή της πως εάν κάποιος την είχε ενημερώσει στα 35 ή στα 40 της χρόνια για τη δυνατότητα παράτασης της γονιμότητάς της και παγώματος του βιολογικού υλικού της, θα το είχε κάνει αβλεπί.

Η κρυσσυντήρηση ωαρίων για την οποία εσχάτως μαθαίνουμε ενδεχομένως περισσότερα από όσα πραγματικά μας αφορούν -τουλάχιστον άμεσα- δεν είναι καινούρια ιστορία. Άλλωστε το πρώτο παιδί στον κόσμο που γεννήθηκε από ωάριο που καταψύχθηκε, αποψύχθηκε και γονιμοποιήθηκε συμπληρώνει φέτος 37 χρόνια ζωής. Όμως το 1986 τα πράγματα ήταν πολύ πιο δυσόιωνα για μια γυναίκα που οδηγούνταν -αποκλειστικά για ιατρικούς λόγους τότε- στη διαδικασία της κρυσσυντήρησης ωαρίων αν λάβει κανείς υπόψη το δεδομένο ότι χρειαζόνταν τουλάχιστον 100 ωάρια προκειμένου να υπάρξει η πιθανότητα γονιμοποίησης και κατόπιν κύησης.

Ανθή Σαλαγκούδη

Σήμερα η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική. Μέσω της μεθόδου της υαλοποίησης τα ωάρια καταψύχονται ταχύτατα σε θερμοκρασία -196°C σε υγρό άζωτο, με αποτέλεσμα να έχουν συντριπτικά καλύτερες πιθανότητες επιβίωσης μετά την απόψυξη, τη γονιμοποίηση και τελικά την εγκυμοσύνη. Προφανώς και η εξέλιξη της μεθόδου οδηγεί πολλές γυναίκες στην απόφαση να δώσουν παράταση στη γονιμότητά τους όχι πια αποκλειστικά για

ιατρικούς λόγους, αλλά και για κοινωνικούς, γεννώντας έτσι το φαινόμενο του social freezing.

Δεν είναι θέμα μόδας

Για τον Χάρη Χ. Χηνιάδη, γυναικολόγο αναπαραγωγής και συνιδρυτή του προγράμματος Be-Live, η κρυσσαίνηση δεν είναι θέμα μόδας, όπως λέει. «Ας ξεκινήσουμε από το δεδομένο ότι μια γυναίκα μπορεί να κάνει ό,τι θέλει στη ζωή της. Μπορεί να κάνει καριέρα ή να κάνει παιδιά, να κάνει μόνο καριέρα ή να κάνει μόνο παιδιά, ή να μην κάνει τίποτα από τα δύο. Όμως χρειάζεται να είναι ενημερωμένη και να γνωρίζει πως η γονιμότητα πέφτει θεαματικά μετά τα 35 χρόνια, ενώ οι πιθανότητες εγκυμοσύνης εξανεμίζονται μετά τα 40 χρόνια.

Μια γυναίκα πρέπει να έχει την πληροφορία ότι ανεξαρτήτως μεθόδου αναπαραγωγής δεν μπορεί να κάνει παιδιά εσαεί», εξηγεί. Ο κ. Χηνιάδης αναγνωρίζει το trend που υπάρχει τα τελευταία χρόνια -λέει μάλιστα ότι πλέον το 15% της δουλειάς ενός γυναικολόγου αναπαραγωγής αφορά την κατάψυξη ωαρίων- και τάσσεται ξεκάθαρα υπέρ της δημοσιοποίησης προσωπικών ιστορικών γυναικών με διασημότητα και επιρροή.

Κατερίνα Καινούργιου

Υπάρχουν, εξηγεί, τρεις λόγοι για τους οποίους οι γυναίκες οδηγούνται στην ωληψία και την κρυσσαίνηση: είτε πριν από θεραπείες για κακοήθειες, είτε εάν υπάρχει η υποψία ή οικογενειακό ιστορικό πρόωρης εμμηνόπαυσης, είτε για κοινωνικούς λόγους. «Πλέον συμβουλευόμαστε τις γυναίκες στα 35 τους χρόνια, αν δεν έχουν κάνει παιδί ή κρυσσαίνηση ωαρίων, να καταψύξουν τα ωάρια τους», λέει. Τα 35 είναι, σύμφωνα με

τον γιατρό, η ιδεατή ηλικία ώστε μια γυναίκα να προχωρήσει στη λεγόμενη «αναπαραγωγική αυτονόμηση».

Η ηλικία της γυναίκας είναι κομβικής σημασίας, όπως εξηγεί ο γιατρός: «Όσο μεγαλύτερη είναι η ηλικία της γυναίκας τόσο πιο κακής ποιότητας είναι τα ωάρια. Μπορεί να παρουσιάσουν δυσκολία επιβίωσης ή χρωμοσωμικές ανωμαλίες, οι οποίες αργότερα θα επηρεάσουν το έμβρυο». Σε αδρές γραμμές η διαδικασία της κρυοσυντήρησης περιλαμβάνει τη διέγερση της παραγωγής ωαρίων μέσω φαρμακευτικής αγωγής, κατόπιν τη διαδικασία της ωοληψίας και τελικά την υαλοποίηση των ωαρίων και τη φύλαξή τους σε κάποια τράπεζα γενετικού υλικού.

Ο κ. Χηνιάδης επισημαίνει ωστόσο ότι τόσο τα φάρμακα όσο και η ωοληψία και η φύλαξη των υαλοποιημένων ωαρίων δεν καλύπτονται από τα κρατικά ασφαλιστικά ταμεία, παρά μόνο σε περιπτώσεις που συντρέχει σοβαρό ιατρικό πρόβλημα, καθιστώντας την κρυοσυντήρηση μια όχι απρόσιτη οικονομικά, αλλά σίγουρα όχι φθηνή μέθοδο.

Σύμφωνα με τον **Νίκο Βραχνή**, καθηγητή Μαιευτικής και Γυναικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρόεδρο της Εθνικής Αρχής Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΕΑΙΥΑ), το κόστος της κατάψυξης ωαρίων κυμαίνεται γύρω στα 3.000 ευρώ, χωρίς να συνυπολογίζει κανείς τα ετήσια έξοδα για τη φύλαξη του γενετικού υλικού.

Ελεονώρα Μελέτη

Ο ίδιος επισημαίνει ότι η Επιτροπή έχει κάνει θετική εισήγηση προς τον ΕΟΠΥΥ ώστε να αποζημιώνονται δύο φαρμακευτικοί κύκλοι κρυσυντήρησης ανά γυναίκα, ωστόσο εναπόκειται στην απόφαση της επόμενης κυβέρνησης εάν θα διαθέσει το οικονομικό κονδύλι στον ασφαλιστικό οργανισμό.

Πάντως, ο πρόεδρος της ΕΑΙΥΑ αναγνωρίζει και αυτός από την πλευρά του ότι όλο και περισσότερες γυναίκες στρέφονται στη μέθοδο της κρυσυντήρησης ωαρίων, γεγονός που αποδίδει και στο νέο νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται από πέρσι τον Ιούλιο. «Ο νέος νόμος (4958/2022) έδωσε τη δυνατότητα και σε γυναίκες εκτός γάμου να μπορούν να προχωρήσουν σε κατάψυξη ωαρίων και για κοινωνικούς εκτός από ιατρικούς λόγους. Επίσης, μια γυναίκα δεν χρειάζεται πλέον τη συναίνεση του συντρόφου ή του συζύγου της για να προχωρήσει στη συντήρηση του γενετικού υλικού της.

Μια άλλη σημαντική παράμετρος είναι ότι το γενετικό υλικό μπορεί να φυλάσσεται χωρίς τον προηγούμενο χρονικό περιορισμό των 10 ετών». Ο κ. Βραχλής τονίζει ότι η σωστή και ψύχραιμη ενημέρωση είναι το κλειδί ώστε μια γυναίκα να αναλάβει την απόφαση να παρατείνει ή όχι τη γονιμότητά της: «Πολλές γυναίκες δεν γνωρίζουν ότι εάν σκοπεύουν να κρυσυντηρήσουν για κοινωνικούς λόγους η ιδανική ηλικία είναι μέχρι τα 35 έτη. Από εκεί κι έπειτα, ακόμα κι αν αποκτήσουν τον ίδιο αριθμό ωαρίων -ιδανικά αριθμητικά θεωρούνται σήμερα τα 10-12 ωάρια-, η δυναμική αυτού του γενετικού υλικού φθίνει.

Δανάη Μπάρκα

Πολύ ενδεικτικά, αν μια γυναίκα κρυσσυντηρήσει στα 35, η πιθανότητα να αποκτήσει παιδί βρίσκεται στο 80%. Αν κρυσσυντηρήσει στα 40, οι πιθανότητες μειώνονται στο μισό». Οι αριθμοί είναι σε κάθε περίπτωση ενδεικτικοί της αναδυόμενης τάσης. Από τους 37.000 κύκλους εξωσωματικών γονιμοποιήσεων που έγιναν το 2020 στη χώρα μας, το 10%-15% έγινε με ωάρια που προηγουμένως είχαν καταψυχθεί. Ο κ. Βραχνης επισημαίνει ότι στόχος της Επιτροπής είναι το ποσοστό να γίνει ακόμα μεγαλύτερο.

Προς αυτή την κατεύθυνση λειτουργούν και οι δράσεις της, όπως το περίπτερο που θα δημιουργήσει στην επερχόμενη **Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης** τον Σεπτέμβριο, όπου οι πολίτες θα μπορούν να λαμβάνουν ενημέρωση και πληροφορίες για τα θέματα της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, η οποία, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία για το 2020, έδωσε 6.500 παιδιά στη χώρα μας από τα 80.000 που γεννήθηκαν συνολικά.

Η Πάρις Χίλτον έγινε μητέρα για πρώτη φορά πέρυσι τον Φεβρουάριο μέσω παρένθετης κύησης. Η ίδια έχει δηλώσει ότι η Κιμ Καρντάσιαν ήταν εκείνη που την προέτρεψε και τελικά την έπεισε να καταψύξει το γενετικό υλικό της

Τα στερεότυπα

Είναι όμως η **κρυσυντήρηση ωαρίων** μια μέθοδος που δίνει τη δυνατότητα στις γυναίκες να παγώσουν το βιολογικό τους ρολόι ή μήπως πρόκειται για καμουφλαρισμένο κοινωνικό καταναγκασμό; Ας μην κρυβόμαστε. Κάποτε -όχι πολύ παλιά- οι γυναίκες θεωρούνταν χρήσιμες για την κοινωνία μόνο εφόσον κατάφερναν να τεκνοποιήσουν. Αργότερα η κατάσταση ωραιοποιήθηκε κάπως, ταυτίζοντας την αναπαραγωγή του είδους με την απροσδιόριστη έννοια της ολοκλήρωσης μιας γυναίκας.

Μήπως η κρυσυντήρηση συντελεί τελικά στη διαιώνιση του στερεοτύπου και αντί να αποφορτίζει τις γυναίκες από το άρρητο κοινωνικό άγχος να τεκνοποιήσουν, απλώς το μετατοπίζει κάτω από το χαλί, δημιουργώντας μάλιστα συχνά ακόμα και φρούδες ελπίδες; Σύμφωνα με την Ιμοτζεν Γκουλντ, καθηγήτρια Ιατρικού Δικαίου στο **Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης**, πολλές γυναίκες ωθούνται προς τη μέθοδο της κατάψυξης ωαρίων την ώρα που έρευνες καταδεικνύουν ότι οι πιθανότητες τεκνοποίησης για όσες έχουν περάσει το κατώφλι των 35 τη στιγμή που γίνεται η λήψη του γενετικού υλικού μπορεί να αγγίζουν μόλις το 3%. Σε ομιλία της τον Δεκέμβριο σε ετήσιο συνέδριο για τη γονιμότητα στη Μεγάλη Βρετανία, η κυρία Γκουλντ υπογράμμισε πως η προτροπή σε μια γυναίκα 39 ετών να καταψύξει τα ωάρια της με την προοπτική να τεκνοποιήσει στα 45 είναι από μόνη της προβληματική.

Στον αντίποδα βέβαια υπάρχουν τα παραδείγματα της αληθινής ζωής. Όπως αυτό της 45χρονης σήμερα Μαρίας Μενούνος, η οποία προχώρησε σε κρυσυντήρηση ωαρίων το 2011 -ως επένδυση στο μέλλον είχε περιγράψει τότε την απόφασή της- και παρά τα σοβαρά προβλήματα υγείας που αντιμετώπισε έκτοτε, σε λίγες εβδομάδες θα υποδεχτεί στον κόσμο το πρώτο της παιδί μέσω παρένθετης κύησης.

Η 45χρονη σήμερα Μαρία Μενούνος είχε καταψύξει ωάρια της το 2011. Παρά τα σοβαρά προβλήματα υγείας που αντιμετώπισε έκτοτε, σε λίγες εβδομάδες θα υποδεχτεί στον κόσμο το πρώτο της παιδί μέσω παρένθετης κύησης